

Henki &

elämä

Lohtua hiljaisuudessa

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

28.6.2023 ■ numero 6

Karavaanarin
paremmat
aamukahvit

► sivut 10–11

Niilo, Taavi ja
Ronja saapuivat
jo syliin

► sivu 15

Lapset ovat
Mimmeille
lahjomaton yleisö

► liite, sivu 4

Pääkirjoitus

Katse kukkiin

Tahattomasti kasvattamani voikukkaniiti oli todennäköisesti asuinalueemme rehevin. Viikonloppuna kitkin sitä kuusi tuntia.

Ottihan se helteessä koville, mutta luonnon ja liikunnan yhdistänyt urakka toi myös rentoutuneen olon. Olin elävä todiste siitä, että luontokokemuksella on tehoa, vaikka se ei tapahtuisikaan Instagram-kelpoisissa kansallispuistomaisemissa.

Haastattelin joitain vuosia sitten lehtijuttuun Jyväskylän yliopiston tutkijoita. Mieleeni jäi erityisesti, että tutkittu jo istahminen penkille katsomaan puita tai kukkia vähentää stressiä. Sittemmin aihetta on tutkittu lisää eri näkökulmista ja esimerkiksi Luonnonvarakeskus on havainnut ihmisten rentoutuvan jopa virtuaalisissa luontohuoneissa, jossa koehenkilöt viettivät 15 minuuttia. Ärtynisyys väheni ja rentoutuminen havaittiin myös sydämen sykeväli vaihtelun mittauksissa. Erityisen vahvasti tutkimukset todentavat metsän terveyshyötyjä. Metsässä ihmiset altistuvat melulle ja ilmaansaasteille rakennettuja ympäristöjä vähemmän.

Tämän lehden sivuilla pohditaan eri näkökulmista luontoa ja sen merkitystä. Freelancer-munkiksi itseään kutsuva pappi ja luontokuvaaja Erkki Jokinen kertoo oivaltaneensa luonnossa liikkeessaan paljon kristillisyydestä. Moision perhe puolestaan löytää luontokokemuksia puskaparkista ja leirintäalueilta.

Vehreää ja rentouttavaa kesää!

Jonna Arola
Päätoimittaja

Yksi hetki

KUVA: PETRI BLOMQVIST

Siiri (vas.), Juho, Hilda ja Anni Hyttinen olivat vanhempiensa kanssa kuuntelemassa Sanan Suvipäivien Ilopeppu-konserttia Taulumäen kirkon pihalla la 17.6. kello 14.31. Konsertin lopussa jaettiin höyheniä, joilla sai silittellä toisiaan.

Kolme tärppiä tuleviin hetkiin

1 Lähetysnuotio ti 4.7. kello 16–18 Ladun Majalla, Ronsun-
taipaleentie 279. Mahdollisuus paistaa makkaraa ja lettuja sekä tehdä löytöjä lähetksen myyntipöydästä.

2 Vaajakoskella vietetään grilli-iltaa to 6.7. Varaslahdentie 6:n pihassa ja to 3.8. kirkon takapihalla kello 18. Ilta palaa ja ohjelmaa. Vapaaehtoinen maksu Yhteisvastuun hyväksi.

3 Äitien yöleirillä saunotaan, hiljennytään ja vietetään aikaa yhdessä 18.–19.8. Kouvuniemen leirikeskuksesta. Ilmoittautuminen 5.8. mennessä jyvaskylanseurakunta.fi/tule-mukaan.

Lisää toimintaamme tapahtumaliitteessä.

Sanottua

”Termit, kuten seniori tai ikäihminen saavat karvat pystyyn. Ikinuorta minulle kaupitellaan myös, se on kans ihan kamala sana. Ajattelen, että itsearvostuksen puute ajaa keksimään korvaavia nimityksiä. Olen vuosistani ylpeä – en niiden takia yhtään huonompi, vähempi tai merkityksetön.”
Yrittäjä Aira Samulin
(Me Naiset 31.5.2023)

”Häpeä pyrkii eristämään muita ihmisistä, koska kipu on syntynyt suhteessa muihin. Häpeä kuitenkin myös paranee toisten ihmisten avulla. On uskaltauduttava yhteyteen. Kun löytyy ihminen,

yhteisö tai Jumala, joka hyväksyy mitättömänä ja huonona, silloin häpeä alkaa murtua.”
Teologi, sielunhoitoterapeutti
Outi Huczowski
(Rauhan tervehdys 17(2023))

”Haluatpa nähdä paljon uusia paikkoja ja ihmisiä tai vetäytyä luonnon rauhaan, olkoon kesäsi sinulle mieluisa ja hyvä! Joskus parasta kesäpäivässä on antaa riippumatonta keinoja uuen.”
Toimitussihteeri Satu Pajuriutta
(HS Kesä 26.5.2023)

”En tykkää helteestä yhtä paljon kuin pakkasesta. Helteellä voi tul-

la suuremmalla todennäköisyydellä liian kuumaa. Pakkasella voi vain laittaa enemmän vaatteita päälle. Pakkasella vain on kivempää.”
Miska Aaltonen, Kankaanpää
(YLE.fi 14.6.2023)

”Nuorethan lössiytyvät, ovat äänekkeitä, menevät väärin paikkoihin ja tekevät mielestämme väärä asioita. Nyt vähän vaikuttaa, että siitä on tehty ongelma. Meidän aikuisten on uudelleen opeteltava, keitä nuoret ovatkaan. Kohtaamalla.”
Mieli ry:n asiantuntija
Elina Marjamäki (Villi 3/2023)

6/23

Kannessa: Pappi ja luontokuvaaja Erkki Jokiselle Isojärven kansallispuisto on tuttu kuvauspaikka.
Kuva: Petri Blomqvist

Päätoimittaja
Jonna Arola 040 535 1064
Toimitus
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Elina Manninen 050 360 3459
Minna Palovaara 050 380 0612
Salli Hyttinen 041 731 7050

Taitto Viestintä-Paprico Oy
Sähköposti
jklrsk.viestinta@evl.fi tai
etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Vapaudenkatu 47
PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ

📧 jklrsk

🌐 jyvaskylan_seurakunta

📧 @Henkielama

📍 henkielama

12. vsk.
ISSN 1798-1255 (painettu)
ISSN 2489-7620 (verkkojulkaisu)

Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Paino Botnia Print Oy Ab
Painosmäärä 60 000 kpl

Jakelu Posti Oyj
Jakeluohjelmat
Postin asiakaspalvelu 0200 77000
www.posti.fi/palaute
Ilmoitusmyynti:
juha.kurvinen@kotimaa.fi,
040 665 5983
Ilmoitushinnat 1,60 e/pmm

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Ajassa

Mahdollisuutena toisenlainen elämä

Omavaraopistoa Nurmeksessa pyörittävä Maria Dorff elää niin kuin opettaa.

ELINA MANNINEN teksti
RISTO KUITTINEN kuva

Kerro itsestäsi!

Olen **Maria Dorff**, 44-vuotias ihmisiä omavaraisuuteen perehdyttävä opettaja. Perheeseen kuuluu kolme lasta ja puoliso. Viimeiset 18 vuotta olen asunut ja harjoittanut omavaraisuutta Nurmeksessa, kotoisiin olen Jyväskylästä.

Mitä on omavaraisuus 2000-luvulla?

Ennen kaikkea se on kulttuurista irrottautumista. Sitä, että otetaan esimerkiksi ruuan tuotanto ja asumiseen liittyvä tekniikka omiin käsiin. Käytännössä se merkitsee elämää ympäristössä, jossa on kanto-vesi, ulkoilma ja puulämmitys. Ajattelen myös, että pärjäisimme hyvin vaikka seuraavat viikymmentä vuotta kierrättämällä nykyisiä resursseja, kuten vaatteita.

Omavaraopisto – mistä on kyse?

Perustin omavaraopiston mieheni kanssa, koska halusimme antaa kaikille mahdollisuuden tutustua omavaraiseen elämäntapaan matalalla kynnyksellä. Järjestämme puolen vuoden mittaisia omavaraisuuteen perehdyttäviä kursseja yhteistyössä Kainuun Opiston kanssa. Opiskelijat asuvat täällä, eli koko arki on oppimista.

Miten omavaraisuutta voi opiskella?

Kyllähän se menee ihan fyysisen tekemisen kautta. Opintoihin kuuluu myös teoriaa, mutta pääasiassa täällä viljellään, kerätään, säilötään, tehdään käsivoimin polttopuita ja opetellaan esimerkiksi ekologista rakentamista. Kaiken keskiössä on puutarhailijy siemenestä sadonkorjuuseen.

Miksi omavaraisuutta pitäisi tavoitella?

Materiaalisen elintason alentaminen on välttämätöntä, jotta maapallon resursseja ei kuluteta loppuun ja ihmisen ja luonnon yhteiselö voi jatkua. Omavaraisuus tuo myös itsessään elämään merkitystä, ei sillä välttämättä tarvitse olla globaalia päämäärää.

Kenelle se on mahdollista?

Kenelle vain, joka pystyy keskiraskaaseen fyysiseen työhön. Ja porukassa myös heille, jotka eivät siihen kykene. Lisäksi se vaatii henkistä sinnikkyyttä.

Mitä omilla käsillä tekeminen sinulle merkitsee?

Kehään ja teen omin käsin vaatteita, val-

mistan ruuan, säilykkeet ja polttopuut. Kyllä siitä jonkinlainen perusonnellisuus kumpuaa, että saa tehdä itse. Näkee asioiden valmistuvan ja sen, kun niitä käytetään – silloin niitä osaa myös arvostaa.

Kuinka omavaraisuus sopii lapsiperheelle?

Minusta se toimii. Lasten on hyvä kasvaa maalla ja syödä itse tuotettua ruokaa, isompina he osallistuvat jo itsekin yhteisiin hommiin. Vaikeinta on ollut railo muun maailman kanssa: elämäntapamme poikkeaa muiden ympärillä asuvien elämästä aika radikaalisti, ja lapset ovat joutuneet kärsimään tästä esimerkiksi koulussa.

Missä asioissa omavaraisuus ei onnistu?

Esimerkiksi puhelimia tai sähköön liittyvää tekniikkaa ei itse pysty tuottamaan. Meillä on aurinkopaneelit, mutta niihin liittyvä tekniikka ei voi olla omavaraista. Se pitää vain hyväksyä, jos haluaa sähköä käyttää.

Mistä on ollut vaikeinta luopua?

Oikeastaan ei mistään. En ole vielä kukaan purittani, enkä ole luopunut mistään vastoin omaa tahtoa. Ostamme kaupasta esimerkiksi voita ja kaurahiutaleita, ja talossamme on sähkö. Käyn pari kertaa vuodessa isäni luona Jyväskylässä ja nautin siellä kaupunkielämästä. Muutos on hyvä tehdä lempeästi.

Mistä löydät toivoa ilmastokriisin keskellä?

Toiminnalla. Aina, kun maailman uutiset tuntevat musertavilta, ajattelen että en voi vaikuttaa maailmanpolitiikkaan. Kun keskittyy siihen, mikä on lähellä ja tavoitettavissa, se luo uskoa tulevaisuuteen. En halua elää pelon maailmassa.

▶ Maria Dorff keskustelee aiheesta Toivon tabu – toisenlaisen elämisen mahdollisuuksista tiistaina 11.7. kello 14 Ruusu puistossa. Keskustelu on osa Jyväskylän Kesän ohjelmaa.

Seurakunta mukana liitos-selvityksessä

Jyväskylän seurakunta on mukana selvityksessä, jossa pohditaan seurakuntajoon uudistamista Jyväskylän, Toivakan, Joutsan, Muuramen, Uuraisten, Hankasalmen ja Petäjäveden seurakuntien osalta. Selvitystyön on määrä valmistua tammi-kuun loppuun mennessä.

Selvitystä varten on perustettu luottamushenkilöistä ja johtavista viranhaltijoista koostuva neuvottelukunta, joka on keväällä kokoonnut kaksikertaa.

– Tähän mennessä keskustelut ovat olleet hyvin alustavia. Seuraavaksi neuvottelukunnassa on tarkoitus tarkentaa kunkin seurakunnan lähivuosien tilannetta sekä pohtia eri organisaatiomallien tarjoamia etuja ja niihin liittyviä ongelmia, Jyväskylän seurakunnan kirkkoherra **Arto Viitala** kertoo.

Jyväskylän seurakunnassa mahdollisiin seurakuntaliitoksiin varauduttiin jo organisaatiouudistuksessa, joka tuli voimaan vuodenvaihteessa.

Tuija Pajunen hautatoimen päälliköksi

Jyväskylän seurakunnan hautaus-toimen päällikönä aloittaa syyskuussa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon hortonomi **Tuija Pajunen**.

Virka avautui haettavaksi, kun edellinen viranhaltija **Antti Pekuri** siirtyi eläkkeelle.

Pajunen, 53, on pitkän linjan viherammattilainen, ja hänellä on 20 vuoden työkokemus hautausoimesta.

Viime vuosikymmenien muutoksista tuleva hautaus-toimen päällikkö nostaa erityisesti tuhkahautauksen lisääntymisen, ja tulevana kehittämiskohdeena viheralueiden monimuotoisuuden.

Sanan Suvipäivät kokosi 3 300 juhluvieraista

Kansan Raamattuseuran Sanan Suvipäiviä vietettiin Jyväskylässä 16.–18.6. Viikonloppuun tilaisuudet ja perheiden tapahtuma kokosivat 3 300 juhlaikävijää Taulumäen kirkkoon ja sen lähialueille. Juhlien teemana oli tänä vuonna *Turvassa*.

Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Jyväskylän seurakunnan kanssa.

Suvipäivien tilaisuuksien talenteet ovat katsottavissa YouTube:ssa KRStube-kanavalla.

Hakupalvelu helpottaa hautojen löytämistä

Karttapalvelussa ovat mukana kaikki Jyväskylän seurakunnan hautausmaat.

SIRPA KOIVISTO teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Edesmenneen läheisen, sukulaisten tai kenen tahansa muun vainajan hauta löytyy jatkossa entistä helpommin Jyväskylän seurakunnan hautausmailta julkisen hakupalvelun avulla. Hautakartta julkaistaan seurakunnan nettisivuilla kesä-heinäkuun vaihteessa ja se toimii myös mobiililaitteilla.

Karttapalvelusta löytyvät kaikki Jyväskylän seurakunnan hautausmaat: Korpilahden, Lahjajarjun, Mäntykankaan, Säynätsalon ja Tikkosken hautausmaat sekä Vanha hautausmaa.

Hautapaikkaa voi etsiä kirjoittamalla hakuun vainajan nimen tai pelkän sukunimen. Hakua voi rajata hautausmaan mukaan. Haku-tulos näyttää kaikki hakua vastaavat vainajat ja kertoo vainajien syntymä- ja kuolinvuodet. Oikeaa hakutulosta klikkaamalla hautakartta näyttää haudan paikan hautausmaan pohjakartalla.

Palvelusta on hyötyä varsinkin talvella, jolloin haudat ovat lumen peitossa.

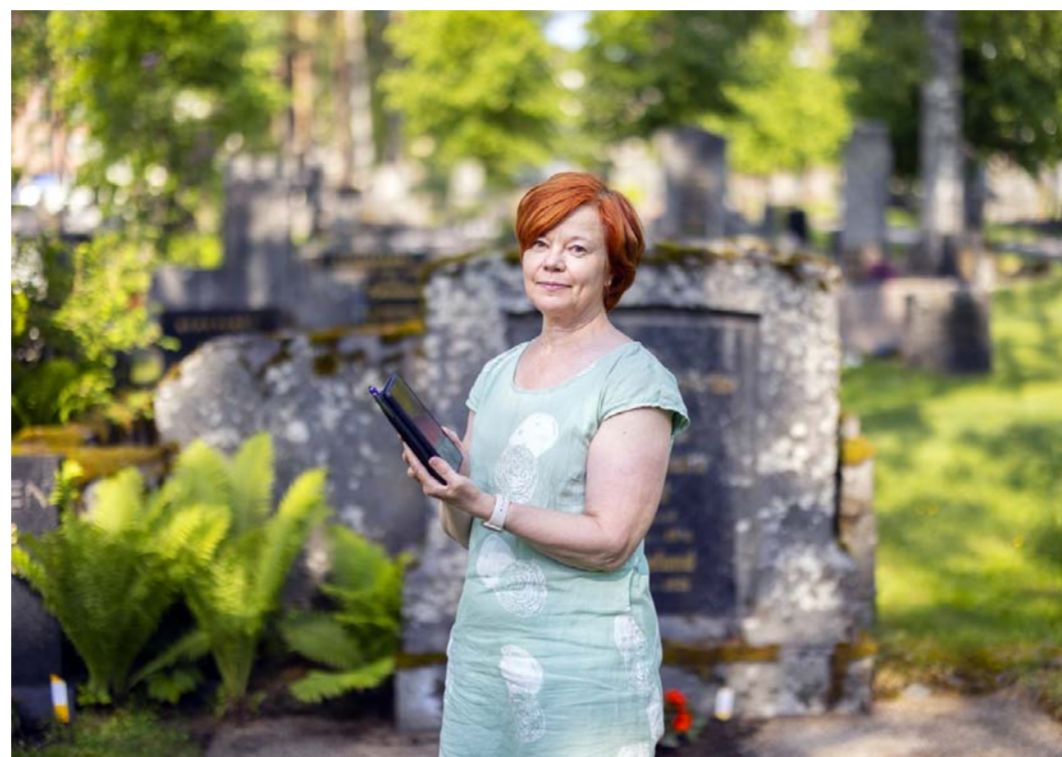
Kartta kertoo myös, jos vainajan tuhkat on haudattu muistolehtoon tai siroteltu hautausmaan sirottelualueelle.

Lahjajarju mukana kesän opaskierroksilla

SIRPA KOIVISTO teksti
OUTI RAATIKAINEN kuva

Jyväskylän seurakunnan hautausmaihin voi tutustua tänäkin kesänä opastetuilla kävelykierroksilla. Vanhalla hautausmaalla järjestetään heinäkuussa kolme kierrosta, joiden teemana ovat Jyväskylän seudulla eläneet naisvaikuttajat sekä uutuutena hautausmaamerkin teide.

– Vanhalla hautausmaalla on tunnettujen taiteilijoiden, kuten **Alpo Jaakolan**, **Aimo Tukiaisen** ja **Emil Halosen** tekemiä hautausmaamerkkejä sekä julkisia teoksia. Näiden lisäksi tutustumme muutamien hautausmaalle haudattuihin taiteilijoihin, oppaana toimiva **Anne Yliniemi** valottaa.

”Hautojen sijaintia kysytään hautausmaan työntekijöiltä kesällä lähes päivittäin”, kertoo Jyväskylän seurakunnan ylipuutarhuri Mervi Muinonen. Mobiiliystävällisen karttapalvelun avulla hautapaikka on jatkossa helppo löytää. Hautakarttapalvelussa ovat mukana kaikki Jyväskylän seurakunnan hautausmaat.

Hauta ei löydy hautakartasta, jos sen hallinta-aika on päättynyt tai vainaja on haudattu niin hiljattain, ettei tietoja löydy vielä hautakartan tietokannasta. Hakutietoja päivitetään karttapalveluun noin kuukauden välein.

Hautakartan haun avulla hautapaikan tarkka sijainti on helppo löytää. Paikan päällä hautausmaalla palvelua voi käyttää puhelimella tai muulla mobiililaitteella, jolloin oma sijainti näkyy myös kartalta.

Hautakartta toimii suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Jyväskylän seurakunnan hautausmailla on yhteensä noin 60 000 hautapaikkaa. Hautausmaiden työntekijöiltä kysytäänkin usein hautapaikan sijaintia.

– Erityisesti kesällä kyselyjä tulee viikoittain, jopa päivittäin, tietää ylipuutarhuri **Mervi Muinonen**.

– Karttapalvelun avulla hautapaikka on helppo löytää myös itse. Palvelusta on hyötyä varsinkin talvella, jolloin haudat ovat lumen

peitossa. Hautakartasta voi myös etsiä kaukaisempia sukulaisia, Muinonen kertoo. Jatkossa karttapalveluun on tarkoitus lisätä teemakierroksia, jotka esittelevät Jyväskylän hautausmailla haudattuja kiinnostavia henkilöitä.

Jyväskylän seurakunnan hautakarttapalvelu: jyvaskylanseurakunta.fi/hautakartta tai jyvaskylanseurakunta.fi/hautakartta

Asiantuntevan oppaan avulla on mahdollisuus tutustua lähemmin Jyväskylän seurakunnan hautausmaihin. Vanhalla hautausmaalla tutustutaan heinäkuussa muistomerkkien taiteeseen ja Jyväskylän seudulla eläneisiin naisvaikuttajiin.

rosten jälkeen on musiikkihartauskappelissa.

Opastettuja kävelykierroksia järjestetään myös Korpilahden hautausmaalla heinäkuussa. Kierrokset ovat maksuttomia.

Ratkaisu edessä syksyllä

Aloitteen samaa sukupuolta olevien parien vihkimiseksi seurakunnan tiloissa allekirjoitti 22 kirkkovaltuutettua.

SIRPA KOIVISTO teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Jyväskylän seurakunnassa ratkaistaan tänä syksynä, vihittäänkö Jyväskylän kirkoissa tulevaisuudessa myös samaa sukupuolta olevia pareja.

Kirkkovaltuustossa tehdyn aloitteen seurakunnan tilojen avaamisesta samaa sukupuolta oleville vihkipareille allekirjoitti 22 valtuutettua.

Aloitteen takana ovat kaikki Avaran kirkon, keskustan ja sosiaalidemokraattien valtuustoryhmien jäsenet sekä osa kokoomuksen valtuutetuista.

Aloitteen ensimmäisenä allekirjoittajana on Avara kirkko -ryhmän **Oskari Rantala**. Hänen mukaansa Jyväskylän seurakunnassa on jo korkea aika mahdollistaa samaa sukupuolta olevien parien vihkiminen seurakunnan tiloissa.

– On ristiriitaista, että puheissa kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia, ja kirkossa on tilaa kaikille, mutta jaottelua tehdään silti seksuaalisen suuntautumisen perusteella. Nuoremille sukupolville tämä on tärkeä kysymys.

– Haluamme puolustaa kaikkien ihmisten oikeuksia, eikä aloite ole suunnattu ketään vastaan. Toivon, että eri näkemyksille olisi seurakunnassa tilaa, Rantala korostaa. Aloitteen allekirjoittaneiden

joukossa ei ole Seurakuntävien eikä Kristillisten perusarvojen puolesta -ryhmän valtuutettuja. Seurakuntävälle aloite tulikin yllätyksenä.

– Emme tienneet, että tällainen aloite oli tulossa. Otamme siihen kantaa sitten siinä vaiheessa, kun vastaus annetaan, ryhmäpuheenjohtajana toimiva **Erkki Puhalainen** sanoo.

– Minusta on erikoista, jos seurakunnassa lähdetään tukemaan toimintaa, joka on kirkolliskokouksen päätösten vastainen. Kirkon kanta pohjautuu perinteiseen näkemyseseen avioliitosta miehen ja naisen väliseen liittoon. En tule kannattamaan tätä aloitetta, Puhalainen toteaa.

Samaa sukupuolta olevien parien vihkimiseen annetaan tiloja useissa seurakunnissa, muun muassa Helsingissä, Espoossa, Vanhalla, Tampereella, Oulussa, Turussa ja Kuopiossa.

Tilanne voi kuitenkin vaihdella saman seurakuntayhtymän sisälläkin. Esimerkiksi Vaasan ruotsinkielisen seurakunnan tilat ovat avoimia kaikille pareille, mutta Vaasan suomenkielinen seurakunta ei ole vastaavaa linjausta tehnyt, ja esipuheen Espoonlahden seurakuntaneuvosto ei ole hyväksynyt edustaja-aloitetta tilojen avaamisesta samaa sukupuolta oleville vihkipareille.

Avara kirkko -valtuustoryhmää edustava Oskari Rantala (vas.) toivoi, että samaa sukupuolta olevien parien vihkiminen olisi mahdollista Jyväskylän seurakunnan kirkoissa, vaikkapa Taulumäellä. Seurakuntäväki-ryhmän Erkki Puhalainen ei aloitetta kannata.

Vastaus valtuustoaloitteeseen annetaan kirkkoneuvostolle ja -valtuustolle syksyllä. Kirkkoneuvosto on antanut vastauksen valmistelun kirkkoherran tehtäväksi.

– Tässä vaiheessa haluan omasta puolestani paneutua aloitevastauksen valmisteluun huolella siten, että erilaiset asiaan liittyvät näkökohdat tulevat tasapuolisesti huomioituksi, kirkkoherra **Arto Viitala** sanoo.

Seurakunnan tilojen käyttöä valvoo kirkkoherra yhdessä kirkkoneuvoston kanssa.

– Kirkkovaltuuston periaatteellisella kannanotolla on tässä asiassa myös oma painoarvonsa, vaikka valtuusto ei sinänsä päättä tilojen käytöstä, Viitala jatkaa.

Jos kirkkoherra ja kirkkoneuvosto ovat kirkollisten tilojen käytöstä eri mieltä, asian ratkaisu siirtyy Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulin päätettäväksi.

Viitalan mukaan hiippakunnassa ei ole tehty päätöksiä tilojen käytöstä koskien samaa sukupuol-

ta olevien vihkimisiä. Voimassa on kuitenkin piispan ohje siitä, ettei pappien tule vihkiä samaa sukupuolta olevia pareja. Kirkon virallisesta kannasta huolimatta pappien suorittamat samaa sukupuolta olevien parien vihkimiset katsotaan päteviksi.

Uusi avioliittolaki tuli voimaan kuusi vuotta sitten. Laki takaa kaikille yhtäläisen oikeuden solmia avioliitto sukupuolesta riippumatta. Kirkolliskokous ei ole kuitenkaan muuttanut kirkon kantaa, jonka mukaan avioliittoon voidaan kirkollisesti vihkiä vain mies ja nainen.

Samaa sukupuolta olevien parien vihkiminen on kirkossa yhä kiistanalainen asia. Yhteistä näkemystä nykyisen käytännön muuttamiselle ei ole löytynyt kirkolliskokouksessa, joka on kirkon ylin päätävä elin.

Mycs piispoilla on eri näkemyksiä asiasta. Osa piispoista sallisi samaa sukupuolta olevien

parien vihkimisen, osa pitäytyy kirkon opetuksessa, jonka mukaan avioliitto on miehen ja naisen välinen liitto.

Tiesitkö?

- Uusi avioliittolaki astui Suomessa voimaan 1.3.2017. Se mahdollistaa samaa sukupuolta olevien avioliiton.
- Kirkon avioliitto-opetuksen mukaan avioliitto on naisen ja miehen välinen liitto.
- Kirkon voimassa olevan käytännön mukaan pappi ei saa vihkiä samaa sukupuolta olevaa paria avioliittoon, mutta monet papit ovat näin kuitenkin tehneet.
- Kirkon avioliittokäsityksestä päätää kirkolliskokous. Avioliittokäsityksen muuttamiseen vaaditaan kolmen neljäosan äänen enemmistö.

Seurakunta koetaan aiempaa läheisemmäksi

Nuoret miehet suhtautuvat kirkkoon avoimen kiinnostuneesti.

SIRPA KOIVISTO teksti

Jyväskylän seurakunta koetaan entistä läheisemmäksi ja tärkeämmäksi tuoreen seurakuntien tunnettuuskyselyn mukaan. Kysely toteutettiin maaliskuussa kaikkiaan 15 kaupunkiseurakunnan alueella.

Jyväskylän seurakunnan kirkkoherra **Arto Viitala** kyselyn tulos lämmittää.

– Tuntui mukavalta kuulla, että seurakunta koetaan aiempaa läheisemmäksi. Suunta on ainakin hyvä, vaikka tutkimus toisaalta kertoo, että suuri seurakuntamme koetaan myös jossain määrin kasvottomaksi ja mielikuva seurakunnasta on usein neutraali. Läheisyyden ja henkilökohtaisuuden vahvistamisen puolesta on tehtävä jatkossakin luja työtä, hän kommentoi.

Suomen evankelis-luterilaisia seurakuntia pidetään aiempaa rohkeampina, henkilökohtaisempina ja kokeilunhaluisempina. Kirkon tutkimus- ja koulutusyksikön tutkija **Kimmo Ketolan** mukaan muu-

tos on selkeä ja johdonmukainen. – Monenlaiset kriisit, kuten koronapandemia, Ukrainan sota ja ilmastomuutos, ovat lisänneet ihmisten turvattomuutta, ja kokemus maailmasta on muuttunut. Seurakuntien rooli tässä tilanteessa koetaan erilaisena. Todennäköisesti seurakunnat ovat tehneet asioita eri tavalla, mikä on vaikuttanut mielikuviin ja mielipiteisiin, Ketola arvioi.

Vastaajat pitivät tärkeänä, että kirkko pitää huolta vanhuksista ja vähäosaisista, tukee elämän kriiseissä ja ylläpitää lasten ja nuorten toimintaa. Jyväskylän seurakunta tekee vastaajien mielestä hyvää

työtä, vaikka kaikissa näissä tehtävissä nähtiin myös parantamisen varaa. – Vaikka toimintamme ei aivan täysin vastaa odotuksia, niin kyllä työtämme myös arvostetaan korkealle, Viitala huomauttaa.

Hänestä oli mukava huomata, että Jyväskylässä arvostetaan kaukunkien joukossa eniten sitä, miten seurakunta auttaa myös ulkomaiden kriisien keskellä eläviä, esimerkiksi Ukrainassa.

Kysely antaa viitteitä siitä, että etenkin nuorimman ikäluokan miesten suhtautuminen kirkkoon on muuttamassa avoimen kiinnostuneeksi ja aiempaa myönteis-

mäksi niin Jyväskylässä kuin valtakunnallisesti. Kimmo Ketolan mukaan suuntaus on nähtävissä monissa muissakin viimeaikaisissa kyselyissä.

– Taustalla voivat olla myönteiset kokemukset rippikoulusta ja muusta seurakunnan toiminnasta. Tässä sukupolvessa on entistä enemmän nuoria, jotka eivät ole koskaan kuuluneet kirkkoon. Heillä ei ole painolastia aikaisemmista kokemuksista, vaan he voivat suhtautua kirkkoon ja seurakunnan tekemisiin niin sanotusti puhtaalta pöydältä. Ei sivi unohtaa myös-kään sosiaalisen median vaikutusta nuorten mielikuviin ja mielipiteisiin.

Erkki Jokinen on harrastanut luontokuvausta koko ikänsä. Isojärven kansallispuistossa kokenutta luonnossa liikkujaa ilahdutti kämmenelle lentänyt välkekorento.

Mies, joka astui tuntemattomaan

Vuosia Venäjällä asunut pappi ja luontokuvaaja viettää kotitalonsa pienessä mökissä freelancer-munkin elämää.

JANNE KÖNÖNEN teksti
PETRI BLOMQVIST kuvat

Erkki Jokinen astelee varmaan askelin Isojärven kansallispuiston juurakkoisilla poluilla. Luontevasta askelluksesta huomaa, että nyt ollaan kokeneen retkeilijän matkassa.

Keski-Suomen ja Pirkanmaan rajamailla sijaitsevan puiston polut ovat vuosien varrella tulleet Jokiselle tutuiksi. Hän kertoo vetäneensä Pirkanmaan Kuhmoisiin nykyisin kuuluvalla Isojärvellä useita rippikouluja.

– Osallistujina ovat olleet venäläiset nuoret, joiden luontosuhdetta olemme riparin ohessa koettaneet kohentaa, Jokinen kertoo.

Luonnossa paljon aikaansa viettävä ja luontokuvausta lähes koko ikänsä harrastanut Jokinen on hämeenkyröläinen pappi, joka teki muutamia vuosia sitten yllättävän ratkaisun työelämässään.

Tarve elämäntuokseen alkoi siitä, kun Jokinen koki vuoden 2016 kieppeissä, että päivittäisen papiintyön tekeminen oli vaarassa jämähtää leipäpapeudeksi.

– Oli melkoinen yllätys tuolloisille työkavereille Hämeenkyrön seurakunnassa, kun yhdessä aamupalaverissa ilmoitin aikeistani irtisanoutua. Minulle ehdotettiin virkavapaan ottamista, mutta pidin kuitenkin päätökseni.

– Nautin papin työstä, mutta minunlaiseni tyyppi tarvitsee paljon tilaa ja aikaa ympärilleen. Uraudun helposti pyörittämään samaa levyä ja pitkään ihmispaljoudessa ollessani tunnen, että sisimpäni ikään kuin tyhjenee.

Jokisen perheterapeutina työskentelevä Leena-

vaimo rohkaisi miestä yllättävän ratkaisun tekemisessä. Pariskunta sääti kulutustaan ja päätti tulla toimeen taloudellisesti vähän niukemmin.

– Jäin pois virasta 2017, enkä ole katunut. Alussa oli kyllä olo, että mitäs minä nyt ryhdyn tekemään. Sitten arkirytmä löytyi ja aloin saamaan myös vierailukutsuja eri seurakuntiin.

Oman kotitalon pihapiiristä löytyi sopiva vetäytymispaikka, pieni mökki. Siellä Jokinen viettää nykyisin suuren osan arki- ja työpäivistään rukoillen, miehistellen ja lukien Raamattua.

Suuri elämänmuutos on poikanut Jokiselle myös osuvan ja hauskan tittelin.

– Tyttären ystävä soitti muutama vuosi takaperin ja kysyi, voisinko tulla vihkimään hänet avioliittoon. Minulla on kuulema hyvin aikaa, olenhan tällainen freelancer-munkki. Siitä lähtien minua on siis

” Tyttären ystävä soitti muutama vuosi takaperin ja kysyi, voisinko tulla vihkimään hänet avioliittoon. Minulla on kuulema hyvin aikaa, olenhan tällainen freelancer-munkki.

tituleerattu freelancer-munkiksi, Jokinen nauraa.

– Aamuisin kahdeksan maissa painun meidän kotitalomme laitamilla sijaitsevaan pieneen mökkiin, jossa freelancer-munkin elämää harjoitan. Kun illalla menen mökistä kotiin vaimon kainaloon, olen sitten ihan tavallinen aviomies.

Jokisen mökissä on rukousalttari, jonka edessä hän lukee Raamattua ääneen ja laulaa hengellisiä lauluja. Kyse on niin sanotusta hetkipalvelusta, jonka juuret ulottuvat alkukirkon aikaan, varhaiskristillisille vuosadoille.

Rukouksen ja hiljaisuuden harjoittamisesta huolimatta Jokinen painottaa, ettei hänellä ole tarvetta eristäytyä erakoksi muista ihmisistä.

– En ole mökissäni hoitamassa vain omaa hengellisyttäni, vaan rukoilen siellä perheeni, tuttujien ja arjessa vastaan tulevien ihmisten puolesta.

Isojärven poluilla kokeneen luonnossaliikkujan kanssa taivaltaessa luontotietämys kasvaa. Jutustelun lomassa tarkkasilmäinen ja -korpainen pastori pysähtyy tavan takaa ja kertoo, mikä lintu puissa tai eläin metsässä milloinkin vilahtaa.

– Lapsena tein merkintöjä luontokuvaukseni onnistumisista vihkoon. Löysin sen vihon hiljattain omien arkistojeni kätöistä. Lähinnä se oli täynnä kauheaa sätimistä, että miten oletkin voinut taas mokata tuon tai tuonkin otoksen, sanoo Jokinen huvittuneena.

Pappi kertoo Isojärven puiston olevan tunnettu kanadanmajavista. Niiden jälkiä on etsittävä polkuverkon ulkopuolelta, joten taivallus vie toviksi erityisen haastavaan, kivikkojen ja painanteiden pirstomaan sammalmaastoon.

►► JATKOA EDELLISELTÄ SIVULTA

”Oikeamielisyyden jano on toivon oikea suunta. Kristitylle Jumalan Henki synnyttää elämään toivon ja valon, jollaista tästä pimeästä maailmasta ei voi muualta saada.”

Majavien näkeminen jää tällä kertaa haaveeksi, mutta niiden puunrungoista täyden pesän maastokuvioisella kameralla ja pitkällä objektiivilla varustettu luontokuvaaja-Jokinen onnistuu bongaamaan pienen puron ja suomalaisen järven läheltä.

Erävaeltamisen opettaminen ja ihmisten luontosuhteen syventäminen on vain yksi Jokisen sivutoi-

menkuvista. Tärkein ja eniten aikaa vievä työ vieraillessa eri seurakuntien ja järjestöjen tilaisuuksissa Lappia ja Ruotsia myöten on raamatunopetus.

– Olen löytänyt varsinkin **Jeesuksen** Vuorisaaran uudelleen näiden munkkivuosiensa aikana. Minua kiehtoo etenkin sen etsiminen, mitä Jeesus tarkoittaa, kun hän sanoo Jumalan valtakunnan olevan jo keskellämme.

– Tarkoitan kysymystä siitä, miten voisimme elää kristillisyyttämme todeksi jo tämän hetken elämässämme. Jos usko näet tähtää vain tuonpuoleiseen, niin vaarana on, että käännyimme sisäänpäin ja käperrymme huolehtimaan vain omasta uskostamme, lähimmäiset unohtaen, Jokinen pohtii.

Toinen hengellisistä löydöistä Jokiselle on ollut raamatunkohta, jossa Saatana kiusaa Jeesusta viemällä hänet korkealle vuorelle, katselemaan kultakaupunkeja, mammonaa ja loistoa.

– Paholainen lupaa siinä Jeesukselle maat ja mannat, kaiken upean, rikkaan ja ihanan, jos hän vain suostuu elämään ja tekemään kuten Paholainen ehdottaa.

Jokisen mukaan kaikissa harhaanjohtavissa aatteissa, ideologioissa ja uskomuksissa on kyse tavallaan tästä samasta, pahan lumouksesta. Saatana lupaa ihmiselle suunnattomia etuja ja rikkauksia, jos vain ihminen kumartaa ja palvelee hänen, ei Jumalan, osoittamaa tarkoitusta.

– Olen tutkinut paljon autoritääristen hallintojen jälkiä ja historiaa. Oli kyse sitten kansallissosialismista Saksassa tai ateistisesta Neuvostoliitosta, niiden johtajat veivät seuraajansa juuri tuollaiseen lumoukseen.

Tavoitteena kaikissa vahingollisissa ideologioissa on luoda uusi ihanneihminen, määritellä oman fantasian kautta todellisuus.

– Ja samalla syöksytäänkin lumouksesta sokaiseine loppujen lopuksi itse täyteen perikatoon.

Istahdamme vauelluksen jälkeen Isojärven kauniille niemelle, Kannuslahden tulipaikalle.

On puhuttava vielä yhdestä ajankohtaisesta teemasta, jota Jokista tavatessa ei voi sivuuttaa. Venäjistä.

Jokisella on oma historiansa idässä. Hän toimi 1990- ja 2000-luvun taitteessa Kelton maaseutukaupungissa Inkerin kirkon pappina. Inkeriläiset ovat Venäjällä asuva suomensukuinen kansa, joka valtaosin on uskonnoltaan luterilaisia.

– Ehdin nähdä **Boris Jeltsinin** ajan lopun, jolloin kaikki arkistot olivat auki ja ihmisiä rohkaistiin muistamaan **Stalinin** terrorin kauhut ja kommunistin rikokset.

– Sitten valtaan nousi **Vladimir Putin**. Arkistot menivät kiinni ja historiakuva lähti muokkautumaan taas siihen suuntaan, jossa menneet hirmuteot haluttiin tietoisesti kiittää ja unohtaa.

Juuri Isojärven kansallispuisto tuo Jokiselle paljon muistoja hänen venäläisistä ystävistään. Jokinen toimi Kelton vuosiansa jälkeen myös Helsingin venäjänkielisen seurakunnan pappina.

– Vedin täällä Isojärven puistossa yhteensä viisi rippikoululeiriä venäläisille nuorille, joille erämaiden luonto oli täysin vieras ympäristö. Monille oli

Erkki Jokisen valokuvia Isojärven kansallispuistosta

”Jo lapsesta lähtien neulasten kuorruttamat metsäpolut ovat olleet merkittävien kutsuvien, kuin sisäänsä syleileviä ja samalla jännittäviä.”

”Itsellenikin yllätykseksi majavat tuli iltahämärässä aivan viereeni katselemaan minua. Se oli hieno hetki, sillä niin läheltä on ole sitä aiemmin saanut seurata.”

aikamoinen elämys elää useampia öitä paikassa, jossa ei ollut sähkövalaistusta, sisävaloa eikä edes juoksevaa vettä.

Tällä hetkellä Jokisella ei ole paljoakaan yhteyksiä venäläisiin tai Venäjälle. Ja jos on, Ukrainan sodasta joutuu puhumaan vain kiertoteitse.

– Tosiasia on, että suurinta osaa venäläisistä Ukrainan sota ei kosketa tällä hetkellä millään lailla. Sen takia varsinkin niiden, joiden poikia ei ole sodassa rintamalla, on helppoa sulkea koko asia mielestään tai jopa kieltää sodan olemassaolo.

– Enemmän minulla on tällä hetkellä yhteyksiä ukrainalaisiin ystäviin, joiden kärsimysten määrää ei kukaan ulkopuolinen voi edes kuvitella. Sotaa Suomeen paenneet ukrainalaiset seuraavat uutisia, kun eivät muutakaan voi, mutta samalla heidän sielunsa menee uutisten vuoksi täysin rikki.

Venäjän käytös on Jokisellekin suuri murhe, sillä hän pitää venäläisestä kulttuurista ja yhteisöllisyydestä, jollaisesta yksilökeskeisemmät suomalaiset jäävät paitsi.

– Venäläiseen sieluun kuuluu ajatus, että ollaan jatkuvasti ryhmässä, jollain porukalla. Jos vaikkapa joku vetäytyy joukosta lähistölle yksinään, venäläisten ensimmäinen ajatus on, että tuo yksinäinen täytyy pelastaa tuolta heti.

– Mutta kun tällainen kollektiivinen ajattelutapa viedään politiikan alueelle, sieltä löytyy myös ajatus itsevaltaisesta johtajasta, jota kollektiivin täytyy kyseenalaistaa kumartaa, Jokinen murehtii.

Jokista huolestuttavat Ukrainan sodan vaikutukset paitsi hyökkääjään, myös puolustajaan ja kaikkiin eurooppalaisiin.

– Olen armeijan käynyt laskuvarjojääkäri ja tiedustelija, mutta inhoan paitsi sotaa myös sitä, millaiset jäljet se kaikkiin osapuoliin ja sivustaseuraajiiinkin jättää.

Jokinen viittaa kirjailija **Primo Leviin**, joka on sanonut, että ”pahuus tahraa kaikki”.

– Myös ukrainalaiset, vaikka käyvätkin oikeutettua sotaa, raastavat tämän sodan seurauksena.

– Olen pohtinut myös sitä, millainen valmius väkivaltaan meille muille, sivustaseuraajillekin, kehittyi. Olemmeko sen seurauksena lähitulevaisuudessa valmiimpia osallistumaan johonkin vielä suurempaan konfliktiin?

Lohtua synkän ja erilaisten kriisien täyttämän aikakauden keskellä Jokinen on munkinkammiossaan löytänyt hiljaisuudesta ja Raamatun sanan lupauksista.

– Oikeamielisyyden jano on toivon oikea suunta. Kristitylle Jumalan Henki synnyttää elämään toivon ja valon, jollaista tästä pimeästä maailmasta ei voi muualta saada.

Jokisen mukaan tuon valon tulisi näkyä kristittyjen konkreettisena osallistumisena tämän maailman kärsimyksiin. Munkinkin on tultava välillä ulos kammioistaan, sillä Jumala on tehnyt meidät riippuvaisiksi toinen toisistamme.

Hyvät teot toteutuvat silloin, kun olemme yhteydessä valoon.

– Kristus puhuu **Raamatussa** lampaista, jotka ihmettelivät jälkikäteen, milloin muka olivat tulleet tehneeksi jotakin hyvää. Eli ne hyvät työt tulivat tehdyiksi lampaiden itsensä huomaamatta.

– Uskon, että oikea valo loistaa meistä silloin, kun se heijastuu meidän kauttamme Kristukselta, joka on Jumala.

Sopu sijaa antaa!

Karavaanari löytää samanhenkistä seuraa leirintäalueilta, mutta kaikkien kaveri ei tarvitse kuitenkaan olla.

MINNA PALOVAARA teksti
PETRI BLOMQVIST kuvat

– Täällä on kaikki tarvittava, koti tien päällä, esittelevät Miia ja Vesa Moisio retkeily-autoaan.

Autossa taitetaan matkaa, mutta myös nukutaan, syödään ja vietetään aikaa – aivan kuten kotonakin, mutta pienemmässä tilassa. Elokuvia tai urheilua voi katsella tabletilla, jos sille päälle sattuu. Useimmiten tekemistä ja koettavaa riittää matkan varrella muutenkin.

– Jos keli vain salli, olemme ulkona. Kävellään, retkeillään, pyöräillään tai pelaillaan, Moisiot kertovat.

Polkupyörät, mörkky, sulkapallomailat ja frisbeekiekot kulkevat mukana, ja monilla leirintäalueilla löytyy lainattavia tai vuokrattavia välineitä suppilauoista lumikenttiin.

Fiat Globecar vuosimallia 2010 valikoitui heille viitisen vuotta sitten. Iso sijoitus mietittiin tarkkaan, ja tämä yksilö täytti molempien vaatimukset. Vesalle oli tärkeää, että autolla on vielä runsaasti ajokilometrejä edessään ja ettei sillä jää liikenteessä jalkoihin. Miia taas toivoi raikkaan vaaleaa sisustusta.

Kompaktiin tilaan mahtuu keittiö koneineen, ruokailutila, nukkumapaikat, vessa ja pienet kaapit säilytykseen. Moisoilla sopu on säilynyt ahtaisakin oloissa.

” Aika usein saamme juoda aamukahvit kaikessa rauhassa silmää hivelevissä maisemissa.

– Toki on huomioitava muut ja välillä huultava, että nyt tulen täältä. Yllättävän hyvin on mennyt ilman riitoja, he vakuuttavat. Ruuanlaitto sujuu, kun oppii tietyt käytännöt ja osaa suunnitella työnsä etukäteen.

– Salaatti kannattaa tehdä ensin, koska sitten pöytätila jää vapaaksi muuta kokkailua varten, Miia vinkkaa.

Matkan varrella syödään usein kotona etukäteen valmistettuja laatikkoruokia, joista saa nopeasti lämmitettyä annokset mikro-rossa. Grillissä kypsyvät kasvikset, lihat ja makkarat. Letut paistellaan mieluiten leirintäalueen keittiössä, missä hoituvat kätevä-

ti muutkin käryä tai höyryä tuottavat kokkailut.

– Koitetaan syödä terveellisesti ja monipuolisesti, ja käydään myös ravintoloissa fiksin mukaan.

Vessassa on myös suihku, mutta Moisiot hyödyntävät yleensä leirintäalueiden peseytymistiloja. Suihkuletkun saa vedettyä auton ikkunasta ulos, ja toisinaan he ovat rakentaneet auton seinustalle verhon taakse pienen suihkutilan. Mökkisuihkulla puolestaan saa virtavaa vettä vaikkapa järvestä.

Kysyttäessä pariskunta jää miettimään, liekö tyypillistä karavaanaria edes olemassa. Heihin kun mahtuu useita alakulttuureita, jotka verkostoituvat esimerkiksi Facebookissa. Naiskaravaanarit tai eri vaunu- ja automerkkeihin tykättyneet vaihtavat kokemuksia keskenään.

Retroilijat erikoistuvat vanhoihin kulkupelisiin, joita he tuunaavat antaumuksella. Tien päällä näkee esimerkiksi entistä linja-autoista muunneltuja täysin varusteltuja liikkuvia koteja. Moisiot kuuluvat luonnollisesti retkeilyautoilijoiden ryhmään.

– Kaipa me karavaanareita ollaan, maksammehan SF-Caravanin jäsenmaksua, Vesa Moisio myöntää.

Karavaanareihin liitetään monesti sosiaalisuus. He tervehtivät liikenteessä toisinaan, ja leirintäalueille muodostuu helposti toisilleen tuttuja yhteisöjä, jotka järjestävät yhteistä ohjelmaa, kuten teemailtoja, tansseja tai karaokea. Vakituksella vaunupaikalla saatetaan viettää koko kesä.

Moisiot ovat hommanneet vuosipaikan Keuruun Isosta Kirjasta, koska alue on riittävän iso ja siellä on hyvät palvelut ja ulkoilumahdollisuudet. Se on myös siisti ja rauhallinen.

– Meillä oli siellä jo ennestään tuttavita ja myös uusia ystäviä on löytynyt.

Kaikkien kaveri ei silti tarvitse olla, ja siksi karavaanariharrastus sopii Miian mielestä aivan kaikille.

– Jos haluaa omaa rauhaa, voi hakeutua paikkoihin, missä on vähemmän ihmisiä ja enemmän tilaa.

Hän kertoo, että muualle kuin leirintäalueille seisautuminen on nimeltään puska-parkki – jollekin ainoa oikea tapa matkustaa ja pysähtyä yöksi kauniiseen paikkaan. Tällöin välttyy leirintäaluemaksuista, mutta myös jää ilman palveluja.

– Suostun yöpymään puskassa enintään kolme yötä peräkkäin. Sitten on päästävät kunnolla pesulle, Miia sanoo.

Pariskunnan mielestä parasta retkeilyautoilussa on vapaus, kun auto on aina valmiina uutta reissua varten.

Matkailuautolla voi yöpyä leirintäalueilla tai ”puskaparkeissa”, joita voi etsiä karttasovelluksen avulla.

Hampaidenpesu ja muut iltatoimet hoituvat vaikka yhtä aikaa, kun sovussa ollaan.

– Perjantai-illalla voi laittaa aivot narikkaan. Ei muuta kuin jääkaappi päälle ja kauan kautta reissuun!

Yleensä he viettävät viikonloppuja vuosipaikallaan Keuruulla tai tekevät reissuja kotimaassa. Talvisin lasketellaan Lapissa. Auto on kätevä tukikohta kansallispuistovaelluksilla, mutta myös kaupunkilomilla ja sukulaisvierailuilla.

– Meille ei tarvitse sijata vieraspetejä, kun nukkumapaikka kulkee mukana.

Tien päällä on saatu upeita elämyksiä ja nähty hienoja auringonnoussuja ja -laskuja. Kun auton voi ajaa lähelle rantaa, pääsee vaikka pulahtamaan yöuinnille.

– Aika usein saamme juoda aamukahvit

kaikessa rauhassa silmää hivelevissä maisemissa, Miia hehkuttaa.

Kommelluksiltakaan ei ole välttytty. Pakkainen on yllättänyt kesädiesleillä ajaneet, ja autoa on sulateltu käyntiin hiustenkuivaajalla. Jääkaappi on hajonnut kesähelteellä, ja keran on palattu hinausautolla kotiin. Autoon on myös yritetty murtautua keskellä yötä.

” Meille ei tarvitse sijata vieraspetejä, kun nukkumapaikka kulkee mukana.

Matkamittariin kertyy vuodessa noin 10 000 kilometriä.

Harrastuksen huonoja puolia Vesa luettelee ainoastaan auton hankintakustannukset ja dieselin hinnan.

Hetken tuumattuaan myös Miia hoksaa miinuspuolen.

– Retkeilyautolla tehdään lyhyet kauppareissutkin, ja silloin kaikki tavarat on pakattava paikoilleen. Se teettää jonkin verran hommaa.

Unelmissa siintää vähintään parin viikon matka Norjan Lofoteille, mutta Suomessakin riittää vielä nähtävää ja koettavaa. Molempien mielestä reissun kohokohtiin kuuluu myös kotiinpaluu.

– Kotiin on aina kiva palata. Ihanaa, kun on taas tilaa!

Moision perhe syö matkan varrella usein kotona esivalmistettua ruokaa. Astiat ovat särkyvät materiaalia, mutta kertakäyttöastioita he eivät juuri käytä.

Matkailuautossa voi ottaa välillä päiväunet. Mukavat yösijat löytyvät kolmelle.

Viime vuoden tilinpäätös oli plusmerkkinen

Jyväskylän seurakunnan vuoden 2022 tilikauden tulos on 1,48 miljoonaa euroa, ja tilikauti on 1,81 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Myönteiseen tulokseen vaikuttivat Vanhan pappilan ja osakehuoneistojen myyntivoitot. Kertaluonteisia myyntivoittoja sisältyi 6,52 miljoonan euron toimintatuottoihin 2,09 miljoonaa euroa. Ilman myyntivoittoja tilikauti olisi ollut alijäämäinen. Kirkollisverojen tuotto oli 21,9 miljoonaa euroa, 0,23 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2021. Toimintakulut olivat 25,33 miljoonaa euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 0,8 miljoonaa euroa.

Seurakunnan kokouspalkkiot nousevat

Seurakunnan luottamushenkilöiden palkkiosääntöä päivitetään. Muutoksia ovat muun muassa 15 euron korotus kokouspalkkioihin, enintään 60 euron lastenhoitokorvauksen käyttöönotto sekä toimielinten puheenjohtajien palkkioiden korotus. Yli kolme tuntia kestävien kokousten luottamushenkilöille maksettavia palkkioita korotetaan 50 prosentilla. Edellisen kerran palkkioita päivitettiin vuonna 2018.

Hiltunen, Helenius ja Rämänen vastuupapeiksi

Kirkkovaltuusto valitsi Tikka-kosken lähikirkkoalueen vastuupapiksi Antti Hiltusen. Tällä hetkellä Hiltunen toimii Viitasaaren kirkkoherrana. Kirkkoneuvosto nimesi Kortepohjan lähikirkkoalueen vastuupapin tehtävään Marja Rämäsen ja Keljonkankaan lähikirkkoalueen vastuupapin tehtävään Esko Heleniuksen.

Striimaukset jatkuvat taun jälkeen

Verkkolähetykset Jyväskylän seurakunnan jumalanpalveluksista ovat kesätaulla 13. elokuuta saakka. Seurakunnan jumalanpalvelukseen on voinut osallistua striimin välityksellä Henki ja elämä YouTube-kanavalla viikoittain. Ajantasaiset tiedot kesällä lähikirjoilla vietettävistä messuista löytyvät tapahtumakalenteristamme.

Korpilahdella vietettävää messua voi kuunnella myös heinäkuussa nettiradiolähetyksen kautta. Lisäksi Yle lähettää jumalanpalveluksia radiossa ja televisiossa, ja lähetyksiä voi seurata myös jälkikäteen Yle Areenan kautta.

Surun kohdatessa silloin kun et itse jaksaa, me huolehdimme yli 40 v. kokemuksella muistotilaisuuden järjestelyistä. Tarjoamme kauniin ja toimivan kokonaisuuden tilajärjestelyistä somisteisiin ja aitoihin kotitekoisiin tarjottaviin, ystävällisesti palvellen Sipisen Salongeissa, Vesilinnassa, Palokan Pelimannitalolla tai muissa tiloissa.

Pitopalvelu Raija Sipinen ky
p. 0400 749 329 / 0400 647 437
info@pitopalvelusipinen.fi

LAKIASIANTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689
Kauppakatu 28 huoneisto 36
40100 Jyväskylä
riitta@lakikivela.fi
www.lakikivela.fi

perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

Kukitamme Elämäsi Juhlat!

Viherlandia
Onnella on juuret

Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi Puh. 010 617 1942
leikko@viherlandia.fi

Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. + 12,09 snt/min.

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO

Järjestää: Maakunnan seurakunnat

MIESTEN ILTA 2023
PE 1.9. klo 18 Hankasalmen kirkko

Maisemat muuttuvat - mikä pysyy?

Tapahtumassa puhujina piispa **Simo Peura**, entinen puolustusministeri, kaupunginjohtaja **Jussi Niinistö**. Ohjelmassa myös haastattelu, jossa ovat mukana liikenneasemayrittäjä **Jari-Pekka Koponen**, Hankasalmen kunnanjohtaja **Matti Mäkinen** ja Hankasalmen kirkkovaltuuston puheenjohtaja **Markku Laitinen**. Musiikista vastaa Virsitrio **Antti Ikonen-Mikko Mieltinen-Ilpo Vuorenoja**.

Jyväskylästä järjestetään kuljetus edellisten vuosien tapaan. Tarkemmat tiedot ja aikataulut löytyvät lähempänä ajankohtaa Jyväskylän seurakunnan verkkosivuilta.

KUVA: Keijo Penttinen

JYVÄSKYLÄN **YKKÖSAPTEEKKI**

Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

Jyväskylän NNKY

Intiimi & kodikas juhla- ja kokoustila keskustassa

Puistotori 4, 40100 Jyväskylä
www.jklknky.fi
toimisto@jklknky.fi 040 740 4472

Uutisia hyvässä hengessä!

Kullan hinta on nyt huipussaan!

OSTAMME KULTAA

Rahat heti mukaan tai tilille

Kytölin KELLO & KULTA

Kauppakeskus Forum
3. krs. kävelykadun taso

Seuraava lehti ilmestyy 30.8.

Aineiston toimitus 16.8.

Henki & elämä

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YHTEYSTIETOJA

SEURAKUNTATOIMISTO
Vapaudenkatu 47, Jyväskylä
jyvaskylanseurakunta.fi

Virkatodistukset ja sukuselitykset
041 730 2591,
luovutus.akrlapua@evl.fi

Kirkkoon liittyminen, avioliiton esteiden tutkinta
041 730 2589
rekisterointi.akrlapua@evl.fi

Kaste- ja vihkivaraukset
050 363 2300
jyvaskylan.seurakunta@evl.fi

Hautauspalvelut
040 162 3982
jklsrk.hautauspalvelut@evl.fi

Päivystävä pappi
040 535 2328

Neuvonta
014 636 611

Lapuan hiippakunnan aluekeskusrekisterin tiedot **akrlapua.fi**

Työntekijöiden kaikki yhteystiedot nettisivuillamme osoitteessa: jyvaskylanseurakunta.fi

+

Ilmoittaudu
26.9.2023 mennessä, alkaa ti 3.10.

Ryhmä ensimmäistä lasta odottaville äideille

SYLIIN SAAPUMASSA

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA
jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat

HAUTAUSMAIDEN OPASTETUT KÄVELY-KIERROKSET

Hautamuistomerkkien taidetta Vanhalla hautausmaalla
6.7. ja 20.7. klo 18

Naisten vuoro (Vanha h.) 13.7. klo 18

Kävelykierros Lahjarajun hautausmaalla 27.7. klo 18

Liput (5e) ostettava etukäteen kaupungin verkkokaupasta verkkokauppa.jyvaskyla.fi tai matkailuneuvonnasta (Asemakatu 7). Osallistujat voidaan jakaa kahteen ryhmään. Mahdollisuus musiikkihartauteen kappelissa kierroksen jälkeen.

YKSIT Jyväskylä REGION JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Kesä 2023

LIPPU (5e) OSTETTAVA ETUKÄTEEN: verkkokauppa.jyvaskyla.fi tai Asemakatu 7

TERVETULOA TIEKIRKKOIHIN!

Pysähdy kesän reissuilla vaikka eväsretkelle. Tiekirkot Jyväskylässä:

KAUPUNGINKIRKKO 12.6.–11.8. ma–pe klo 11–15.30 Kirkkopuisto

KORPILAHDEN KIRKKO 19.6.–4.8. ma–pe klo 11–15.30, su 14–18 Kirkonmäentie 1, Korpilahti

KUOKKALAN KIRKKO 26.6.–11.8. ma–pe klo 11–15 Syöttäjänkatu 4

TAULUMÄEN KIRKKO 19.6.–11.8., ma–pe klo 11–15.30 Lohikoskentie 2

Kaikki Tiekirkot ympäri Suomen näet osoitteesta **Tiekirkot.fi**

Ilmoittaudu
25.8. mennessä!

SUHTEELLISEN KIVAA!

Nostetta suhteeseen

PARISUHDEVIIKONLOPPU KOIVUNIEMEN LEIRIKESKUKSESSA
8.–10.9.2023

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Leirin hinta 80e/pariskunta. Lisätiedot ja ilmoittautuminen: Anne Savolin 050 380 0583 tai anne.savolin@evl.fi

Mari Parkkinen valittiin Mikkelin piispaksi

Mikkelin hiippakunnan uudeksi piispaksi on valittu kirkkoherra **Mari Parkkinen**. Hän sai piispan vaalin toisella kierroksella 524 ääntä eli 52,8 prosenttia kaikista annetuista äänistä. Vastahenkilöinä olivat kirkkoherra **Pekka Särkiö** 468 ääntä. Vuonna 1971 syntynyt Parkkinen on koulutukseltaan teologian tohtori. Hän on toiminut vuodesta 2021 Imatran seurakunnan kirkkoherrana. Aikaisemmin Parkkinen on ollut muun muassa seurakuntapastorina Mikkelin tuomiokirkko-seurakunnassa. Parkkinen on vihitty papiksi vuonna 2010. Uuden piispan on määrä aloittaa virassaan 1. syyskuuta.

Keski-Suomen miesten ilta Hankasalmen kirkossa

Keskisuomalaisen seurakuntien yhteinen Miesten ilta järjestetään jälleen 1. syyskuuta Hankasalmen kirkossa. Tällä kertaa teemana on **Maisemat muuttuvat – mikä pysyy?** Puhujina ovat muun muassa Hankasalmen kunnanjohtaja **Matti Mäkinen**, entinen puolustusministeri **Jussi Niinistö**, piispa **Simo Peura** ja liikenneasemayrittäjä **Jari-Pekka Koponen**. Jyväskylästä järjestetään kuljetus miesteniltan edellisten vuosien tapaan. Tarkemmat tiedot löytyvät lähempänä ajankohtaa Jyväskylän seurakunnan verkkosivuilta jyvaskylanseurakunta.fi.

Päivystävän papin tavoittaa myös kesällä

Jyväskylän seurakunnan päivystävä pappi on tavoitettavissa joka arkipäivä kello 9–15 myös kesällä. Päivystävän papin tavoittaa puhelimitse numerosta 040 535 2328 tai paikan päällä seurakuntatoimistossa osoitteessa Vapaudenkatu 47 maanantaisin, keskiviikkoina ja perjantaisin kello 9–15 sekä tiistaisin ja torstaisin kello 9–12. Sepän Kirjassa kauppa- ja palveluskeskus Sepässä ei ole päivystystä heinäkuussa. Myös Kirkon keskusteluapuun voi ottaa yhteyttä, kun jokin asia painaa mieltä. Kirkon keskusteluapu on tavoitettavissa koko kesän ajan. Voit soittaa, chatata, kirjoittaa nettipäivystäjille tai lähettää kirjepostia. Palvelua puhelinpäivystystä joka ilta kello 18–24 ja Palvelua chat maanantaista perjantain kello 16–20. Tarkemmat tiedot löytyvät sivulta evl.fi/kirkonkeskusteluapu.

SANA SINULLE

Luuk. 19:1-10

Iso osa ihmiskunnasta elää tilassa, jota voisi kutsua unessa olemiseksi. Siinä unessa suoritetaan elämää, pidetään tärkeinä sellaisia asioita kuten tittelit, uralla kehittyminen oman jaksamisen kustannuksella, tärkeät ja vaikutusvaltaiset ystävät, valta ja kunnia. Ulkoisten asioiden avulla luomme valemme, sellaista naamiota, jonka takana todellinen itsemme piileskelee siksi, ettei uskalla näyttää todellista olemustaan.

Naamion takana piileskelee usein ihminen, joka janoaa jotain muuta kuin ulkoisia asioita, on kadottanut itsensä ja lapsenkaltaisuutensa – iloisin, vapaan, rakastavan ja tasapainoisen itsensä. Moni kysyy sitä, millainen kuuluisi olla, jotta tulisi hyväksytyksi ja tuntee itsensä ulkopuoliseksi, eriliseksi, erilliseksi ja pelkää monenlaisia asioita. Melkein jokainen janoaa enemmän rakkautta, hyväksyntää ja myötätuntoa kuin ulkoisia asioita.

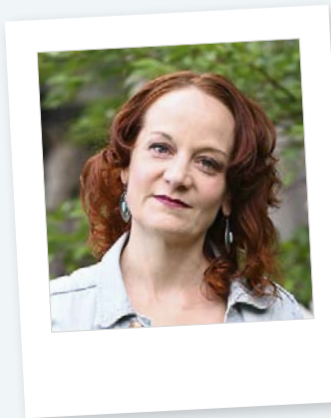
Unissakävölijä kulkee usein aika etäälle itsestään siihen saakka, kunnes tulee pisteeseen, jossa tuntee, että on seinä vastassa, on ehkä suorittanut uupumukseen asti eikä siltikään tunne saavuttaneensa sisäistä rauhaa vaan päinvastoin – paha olo alkaa kertoa tarpeesta muutokseen.

Itsensä maailman tuuliin kadottanut ihminen joutuu usein tekemään paluumatkan itsensä äärelle niin, että kuorii valemme kauria ja menneisyyden haavoja ja kipuja siihen asti, kunnes alkuperäinen itse alkaa paljastua kaiken kertyneen kuonan keskeltä.

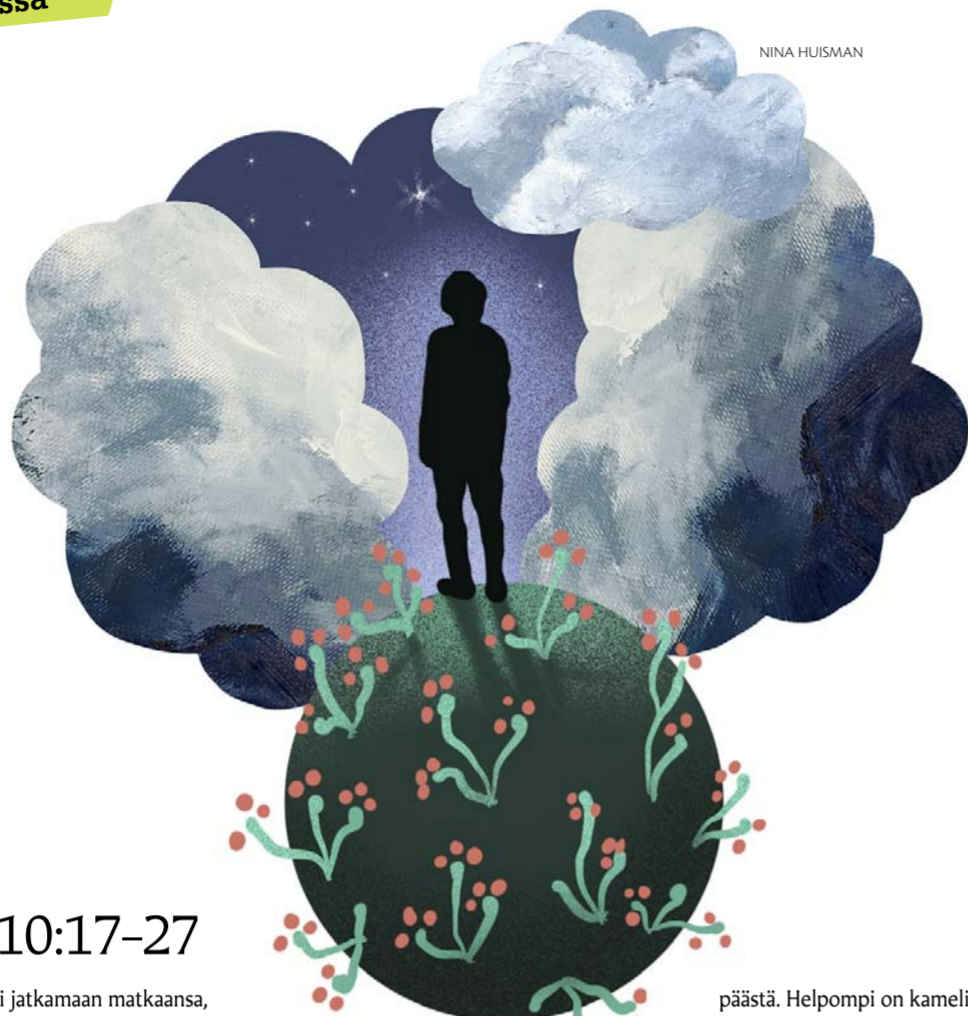
Tuolla unesta heräämisen matkalla, läsnäolon, hiljaisuuden ja rauhan tilassa, saa usein kohdata myös itseä Korkeamman. Sen jonka käsiin voi antautua ja asetua täydelliseen luottamukseen ja joka sanoo sanat, jotka jokainen haluaa kuulla: "Sinä riität sellaisena kuin olet".

Miia Moisio

Kirjoittaja on terapeutti ja pappi

Hengissä

Mark. 10:17-27

Kun Jeesus lähti jatkamaan matkaansa, muuan mies tuli juoksujalkaa, polvistui hänen eteensä ja kysyi: "Hyvä opettaja, mitä minun pitää tehdä, jotta perisin iankaikkisen elämän?" Jeesus vastasi hänelle: "Miksi sanot minua hyväksi? Ainoastaan Jumala on hyvä, ei kukaan muu. Käskyt sinä tiedät: älä tapa, älä tee aviorikosta, älä varasta, älä todista valheellisesti, älä riistä toiselta, kunnoita isäsi ja äitiäsi."

"Opettaja, kaikkea tätä olen noudattanut nuoresta pitäen", vastasi mies.

Katse kohti toista ihmistä ja Jumalaa

Miksi emme saa pitää kiinni siitä, mitä meillä on?

Elämässämme on monenlaisia arvokkaita asioita. Raamatusta Jumala muistuttaa meitä ihmisiä toistuvasti siitä, että maallisiin riikkeisiin ja mukavuuksiin ei tulisi kiinnittyä liikaa. Sen sijaan meitä kutsutaan rakastamaan Jumalaa ja toista ihmistä. Maallisella mammonallakin on välinearvonsa ihmiselämässä ja sen tarpeiden täyttämiseksi, mutta Jumala kehottaa meitä kiinnittämään katsemme erityisesti lähimmäisenrakkauteen, yhteisen hyvän toteutumiseen ja eriarvoisuuden torjumiseen.

Jeesuksen vastauksessa juoksujalkaa saapuvalla miehelle ei kuitenkaan ole kyse pelkästään kaiken maallisen omaisuuden myymisestä. Jeesus huomasi, että miehen käsitys omasta hurskaudestaan oli selvästi liioiteltu. Ei kukaan voi väittää noudattavansa kaikkia sääntöjä joka hetki. On tärkeää ymmärtää oma vajavaisuutensa.

Miksi Jeesus toteaa, että Jumalan valtakuntaan on vaikea päästä?

Koska ihminen itse ei ole kykenevä nostamaan itseään Jumalan tasolle, niin Jumalan valtakuntaan pääsemiseen tarvitaan

Jeesus katsahti häneen, rakasti häntä ja sanoi: "Yksi sinulta puuttuu. Mene ja myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna rahat köyhäille, niin sinulla on aarre taivaassa. Tule sitten ja seuraa minua." Mies synkistyi näistä sanoista. Hän lähti surullisena pois, sillä hänellä oli paljon omaisuutta.

Jeesus kääntyi, katsoi opetuslapsiinsa ja sanoi: "Kuinka vaikea onkaan niiden, jotka paljon omistavat, päästä Jumalan valtakuntaan!" Opetuslapset hämmästelivät hänen sanojaan, mutta Jeesus jatkoi: "Lapseni, Jumalan valtakuntaan on todella vaikea

päästä. Helpompi on kamelin mennä neulansilmästä kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan." Opetuslapset olivat yhä enemmän ihmeissään ja kyselivät toisiltaan: "Kuka sitten voi pelastua?" Jeesus katsoi heihin ja sanoi: "Ihmiselle se on mahdotonta, mutta ei Jumalalle. Jumalalle on kaikki mahdollista."

myös Jumalan myötävaikutusta. On olen-naista, että ihminen ei jää piehtarimaan sen paremmin omassa syntyisyydessä kuin synnintömyyden erinomaisuudessaakaan, vaan suuntaa katseen kohti toista ihmistä ja Jumalaa.

Lain kirjaimen noudattaminen ei yksin riitä?

Jeesuksen ajan juutalaisuudessa Mooseksen lailla oli erityisen tärkeä sija ihmisten arkielämässä. Tämä antoi paljon hyviä suuntaviivoja oikeanlaiseen elämiseen. Kuitenkin kaikkien sääntöjen ongelma on siinä, että ihminen pyrkii kiertämään ja keplottelemaan lakipykälien tulkinnessa saadakseen itselleen etua. Välillä on hyvä pohtia, mitä varten lopulta mikään laki tai sääntö on olemassa, eikä miettiä vain sitä, miten sen noudattaminen käy kaikkien kätevimmin ja mukavimmin.

Mitä sinä vastaisit kysymykseen, kuka sitten voi pelastua?

Haluun vastata, että kuka tahansa voi pelastua. Tämä on kokonaan Jumalan käsissä, mutta Jumala on rakastava ja haluaa meille luoduilleen hyvää.

Pastori Anssi Hannula saarnaa Kuokkalan kirkon konfirmaatiomessussa su 16.7. kello 11.

Hengissä-palstalla Jyväskylän seurakunnan papit tulkitsevat Raamattua.

Vertaistuen myötä syntyi ystävyys

Äitiyteen valmistautumisessa riittää tekemistä. Tunteiden ja ajatusten kanssa ei tarvitse jäädä yksin.

JAAKKO HEIKKINEN teksti
MIKKO VÄHÄNIITYY kuva

Petra Kataja-aho, Monika Saukonoja ja Heidi Tammelin tutustuivat toisiinsa viime syksynä Jyväskylän seurakunnan Syliin saapumassa -ryhmässä. Ensimmäistä lastaan odottaville äideille suunnatussa toiminnassa kolmikko sai vinkkejä ja vertaistukea silloin käynnissä olleeseen odotukseen sekä synnyttyksen jälkeiseen vauva-arkeen.

– Muistan, kuinka neuvolan terveydenhoitaja vinkkasi minulle ryhmästä, ja miten se alkoi heti kiinnostaa minua, Saukonoja kertoo.

Tietoa ryhmästä tavoitti myös Kataja-ahon neuvolassa, ja Tammelinille toiminta tuli vastaan Vauvan kaa -hyvinvointipäivästä. Kunkin äidin kohdalla päätöstä lähteä mukaan vahvistivat tunne siitä, että ryhmästä saataisiin saada rinnalle "äitituttuja" ja vastauksia mielestä pyöriiviin kysymyksiin.

– Kokoonnuimme syksyllä kuuden kerran verran, joka toinen viikko parin tunnin ajan, Silmussa Kirkkopuiston laidalla, Kataja-aho avaa.

– Vapaamuotoisten keskustelujemme lisäksi saimme ryhmän kanssa synnytysvalmennusta ja muun muassa doulan kertomaan meille imetyksestä, Tammelin listaa.

Nyt vauvat ovat saapuneet äitiensä syliin. Kataja-ahon poika Niilo syntyi kolme kuukautta sit-

ten ja Saukonojan tytär Ronja neljä kuukautta sitten. Tammelinin Taavi-poika on ehtinyt jo puolen vuoden ikään.

– Vauva-arjen alku oli osin aika rankka kokemus, mutta nyt elo on asettumaan päin. Esimerkiksi ihmisten ilmoilla liikkuminen on jo helpompaa, Tammelin ajattelee.

– Välillä väsyttää, mutta silti tätä ei vaihtaisi mihinkään. Se, miten vauvanhoito vie aikaa kaikelta muulta tekemiseltä, on yllättänyt, Saukonoja sanoo.

Viimesykyinen Syliin saapumassa -ryhmä koottiin vielä kerran yhteen toukokuun lopussa vauvojen kera täydessä viiden äidin kokoonpanossa.

» Muistan, kuinka neuvolan terveydenhoitaja vinkkasi minulle ryhmästä, ja miten se alkoi heti kiinnostaa minua.

Monika Saukonoja

Sekä Kataja-ahon, Saukonojan että Tammelinin mielestä koostumisista saatu apu oli hyvin konkreettista ja erilaista kuin esimerkiksi omalta puolisoilta saatu tuki.

– Yhtenä lukuisista esimerkeistä saimme synnytystemme lähestyessä paljon hyödyllistä tie-

ten ja ristiaisten järjestämistä varten. Koska olimme esikoisiamme odottavina äiteinä tietyt ensimmäistä kertaa järjestämässä juhlaa, oli paljon sellaista, mitä ei välttämättä yksin olisi tullut huomoiduksi, Saukonoja kiteyttää.

Äidit kertovat alkaneensa pitää keskenään yhteyttä myös tapaamisten ulkopuolella.

– Laskettujen aikojen ajanjaksona myötäelimme kaikki kunkin vuorossa olleen synnyttäjän mukana. Odotimme WhatsApp-ryhmässä, koska saisimme uutisia sairaalasta, Kataja-aho muistelee.

Nyt jo yli juhannuksen ehtinyt kesä näyttää kolmen perheen kohdalla rennolta ja leppoisalta. Niilo, Ronja ja Taavi viettävät vanhempineen ensimmäistä kesäänsä mummolassa, mökillä ja kummien seurassa.

– Syksyksi olemme ilmoittautuneet Taavin kanssa seurakunnan vauvamuskariin, Tammelin iloitsee.

– Me ehdimme Niilon kanssa jo toukokuussa käydä muutaman kerran Palokan kirkon vauvakahvissa, joka jatkuu jälleen syksyllä. Silloin Niilokin saa kokemuksesta jo vähän enemmän irti, Kataja-aho odottaa.

Tulevan syksyn Syliin saapumassa -ryhmään on mahdollista ilmoittautua syyskuun loppupuolelle saakka. Kokoonnutumiset alkavat lokakuun alussa.

Petra Kataja-aho (vas.), Monika Saukonoja ja Heidi Tammelin löysivät toisensa Syliin saapumassa -ryhmän myötä. Nyt syliin ovat saapuneet kolmen kuukauden ikäinen Niilo, neljän kuukauden ikäinen Ronja ja puolivuotias Taavi.

Elämänkaari

KASTETUT

Lilja Elsa Lydyia Ahonen
Emil Toivo Evert Frigren
Jalmari Jaakko Aarre Hammar
Aili Aada Helin Hokkanen
Miro Sakari Ikävalko
Ella Aada Amanda Jaatinen
Justus Mauri Jokinen
Daniel Juhani Kallio
Elsa Anja Vivian Kanninen
Alvar Juhani Karhu
Aada Emilia Kinnunen
Rosa Matilda Kinnunen
Eero Yrjö Kalevi Korvenranta
Adelina Lilja Matilda Kotilainen
Rasmus Otso Elmeri Kumpu
Alisa Aino Esteri Lehtontko
Eevi Ilona Leppäkangas
Ellen Alma Evelin Linna
Viljami Aarno Edvin Linna
Viola Ellen Elvira Lonka

Aarne Onni Mikael Maksimainen
Jaron Ilo Kristian Malinen
Elea Hilja Lumia Malmstedt
Anton Elliot Määttä
Max Matias Ollitervo
Onni Aatos Jalmari Paananen
Timi Eetu Santeri Pakka
Josua Miiko Christian Palo
Vanamo Heljä Kirsiikka Peltokorpi
Väinö Veikko Viljami Puttonen
Rasmus Jalo Matti Rahikainen
Konsta Aimo Tapio Rautiainen
Martta Elina Rinneaho
Joakim Samuel Saari
Kasper Sulo Saikkonen
Hugo Nuuti Johannes Talvio
Eedla Iiris Kristiina Uusitalo
Viima Elia Vehkalahti
Vieno Edla Inkeri Vihtalahti

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Janne Markus Ahola ja Lotta Emilia Tuominen
Jaakko Anton Tergujeff ja Sanna Anneli Lumia
Timo Mika Matias Kivela ja Lotta Loviisa Lyytinen
Ilmo Miikka Wilhelm Räisänen ja Majju Hannele Anttila

KUOLLEET

Elli Amanda Pöyhönen 105 v
Elma Huovinen 96 v
Erkki Arvo Kantonen 95 v
Seppo Ilmari Santanen 94 v
Arja Margit Viinamäki 94 v
Elsa Maria Tuomela 93 v
Ivan Kekkonen 91 v
Sirkka Liisa Meskanen 89 v
Elvi Kaarina Repo 89 v
Jorma Kullervo Tikka 89 v
Alexandre Tkhak 86 v
Voitto Lauri Hytönen 85 v
Aimo Antero Paananen 85 v
Rauno Kalevi Mäkinen 84 v
Tauno Ensio Hyvärinen 83 v
Oiva Olavi Nieminen 82 v
Pirkko Irja Marjatta Arkkio 81 v
Veikko Olavi Toivonen 81 v
Taimi Tuulikki Kivistö-Rahnasto 80 v
Siro Anneli Taipale 80 v
Eira Kerttu Kaarina Häkkinen 79 v

Terttu Kaarina Onttonen 79 v
Helena Marjatta Kemppainen 78 v
Aino Marjatta Nikonen 78 v
Mirja Liisa Pynnönen 78 v
Esteri Vappu Kyllikki Häkkinen 77 v
Ulla Irmeli Pukero 77 v
Marja-Terttu Helena Forsman 76 v
Tuula Marjatta Laitinen 76 v
Anna Liisa Saikkonen 76 v
Osimo Seppo Sakari Kokkonen 75 v
Vilho Elias Moisio 75 v
Raija Marjatta Rauhala 75 v
Irma Helena Nissilä 74 v
Eila Irene Kokko 72 v
Pirkko Anneli Voutilainen 72 v
Jussi Lauri Vuorio 72 v
Reijo Matias Kalliolahdi 69 v
Eino Taneli Dahlman 65 v
Eliisa Kristiina Haavisto 63 v
Päivi Monika Pihkasalo 47 v
Joni Olavi Tyynelä 36 v

Pyhä Jumala, meidän Luojamme.
Sinä huolehdit kaikesta elämästä maan päällä.
Anna meille voimaa luottaa siihen,
että sinä pidät meistä huolta.
Auta meitä jättämään pois turhat murheet.
Rukoilemme tätä Poikasi Jeesuksen kautta.

Onni yksillä,
kesä kaikilla.

Joulu on joka vuosi, juhlanus
vain kerran vuodessa.

Putosi
kuin eno
veneestä.

Jos varis raakkuu,
päivällä sataa.

Jos varis
raakkuu,
päivällä
sataa.

Ei lämmin
luita riko.

Oispa
talvi ja
pakkaset!

Helppoa kuin
heinänteko!

Ei vara
venettä
kaada.

Paistaa
se päivä risu-
kasaankin.

Lomalle lompsis

Kysyimme koomikko Mikko Vaismaalta, mitä vinkkejä perinteiset kesäsanonnat tarjoavat lomailijalle.

JANNE KÖNÖNEN teksti
RUDI ROK JA SHUTTERSTOCK
kuvat

Kesä on suomalaisille joka vuosi suuri ilon ja ihmetyksen aihe. Vähälumisin vuodenaika on innoittanut perinteisesti myös moniin sanontoihin.

Stand up -koomikko **Mikko Vaismaa** kertoo nyt, millaisia vinkkejä kesänviettoon sanonnat tarjoavat.

”Lomille lompsis.”

Tässä piilee suorastaan äidillinen ja isällinen toppuuttelu jälkikasvulle loman alkaessa, aloittaa Mikko Vaismaa analyysin.

– Lompsis viittaa suoraan kumi-saappaisiin. Vihjataan, että lomilla on hyvä varautua kaikenlaiseen säähän, myös siihen vetiseen vaihtoehtoon.

Kesän riemu ja sadevaatekelit on

saatu mahdutettua näin tiiviiseen pakettiin?

– Kyllä. Väheneekö muka lomi-en arvo, jos siihen sisältyy optio lompsiksesta? Vaismaa kyselee.

”Pudota kuin eno veneestä.”

– Tässä on vanhakantainen käsitys taustalla, Vaismaa huokaa.

– Perinteisesti on ajateltu äidinpuolen, siis feminiinisen puolen suvusta, olevan enemmän vaarassa veneretkillä kuin isänpuolen. Mutta se on ihan myytti.

Vaikka setienkin on syytä pukea pelastusliivit veneretkille, Vaismaan mukaan setien ja enojen veneestä tippumisissa on väistämättä biologiasta johtuvia eroja.

– Enot tippuvat yleensä perä-tuhdolta pyörähtäen, kun taas setät kesemmältä venettä, kylkimakuulta.

Setien pyörähtäessä vaarana on koko veneen nurinmeno.

Mikko Vaismaa

– Enojen kohdalla samaa ongelmaa ei ole. Jos et ole erityisen tarkkana ja satut katsomaan muualle, et välttämättä edes huomaa sitä hetkeä, kun eno putoaa veneestä.

”Ei kannata mennä merta edemmäs kalaan.”

– Useampikin henkilö kuin yksi on vuosien saatossa mennyt merta edemmäs ja joutunut myöntämään, että eihän sieltä kyllä koskaan mitään tule, tietää Vaismaa.

Hän kertoo selailleensa joskus läpi väitöskirjan aiheesta.

– Äkkiseltään voisi luulla, että meren jälkeen vasta tulisikin kalaa, mutta tosiasiaa kaikki merestä nostetut kalat on historian saatossa saatu mereltä.

Sanonnassa on vankka ohje sellaiselle lomanviettäjälle, joka ei jaksaisi kalansaannista koituvaa hässäkkää, kuten pikkusinttien perkausta.

– Lapset saattavat kättää kalaan, mutta jos haluaa viettää rauhallisen veneretken, kannattaa soutaa ainakin hieman edemmäs merta.

– Sitten kun kalaa ei kuulu, voi sanoa lapsille että kyllähän tässä

yritetään, mutta ei vain syö, vaikka tultiin meren jälkeisille alueille.

”Aikainen lintu madon nappaa, mutta vasta toinen hiiri saa juuston.”

– Näin itsekin tänä aamuna, miten ensimmäinen lintu tuli ja vei madon. Linnun aikaisuuden tunnistaa aina yksilön silmäpusseista.

Toisaalta sanonnassa on ohjetta kerrakseen innokkaille töhöttäjillekin.

– Kesäisinä perjantaina näkee neljän aikoihin Jyskän koulun kävelysillalta, miten alapuolen moottoritiellä matelee hirveä ruuhka juuri ensimmäisiä hiiriä.

– Ja sitten kun muutama tunti menee, painaa puolityhjällä baanalla niitä toisia hiiriä. Aurinkolasit päässä ja herkkujuustot kainalossa.

Näin se menee. Onni yksillä, kesä kaikilla.

Hyvää kesää!

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Seuraava
lehtemme
ilmestyy

30.8.

Henki & elämä